

Резюмета на публикациите

на д-р Биляна Андреева Яврукова,

представени за участие в конкурс за „доцент“ по професионално направление

3.5 Обществени комуникации и информационни науки

(Организация и управление на информационни ресурси),

обявен в Държавен вестник, бр. 21 от 15.03.2022 г.

Хабилитационен труд:

Яврукова, Биляна. Развитие на българския инструментариум за изграждане на библиотечно-информационни системи: Изграждане на каталожната система на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022. 311 с. ISBN 978-619-00-1435-5

Монографията проследява последователно развитие на инструментите за създаване на библиотечно-информационни системи в България, както и тяхното приложение в изграждането на каталозите на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“.

Изданието е структурирано в увод, четири глави и заключение, които разкриват основните периоди на развитие на инструментите. Периодизацията е направена с оглед на развитието на инструментите за създаване на библиотечно-информационни системи и изгражданите видове каталози. Всяка от главите представя развитието на инструментите на национално ниво, а след това проследява и тяхното приложение в големите български библиотеки. Подробно се проследява развитието на каталожната система на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“, като се обръща внимание и на приложението на съществуващите инструменти.

Първата глава разглежда периода от Освобождението на България през 1878 г. до 1944 г. Проследява се появата на първите инструменти за изграждане на библиотечни каталози, които имат локално значение. В този период липсват общовалидни инструменти за създаване на библиотечни каталози и заинтересованост от страна на държавата към развитието на библиотеките. Създаването и развитието на каталози се дължи единствено на познанията и опита на работещите в тях библиотекари, което се вижда от разгледания опит на българските големи библиотеки, които в този период поставят основите на своите каталози. Благодарение на опита на специалистите в Университетската библиотека в края на разглеждания период тя има добре разработена система от каталози.

Периодът след Втората световна война до 1989 г. е обект на изследване във втората глава на изданието. Този период се отличава с активна работа по създаване на инструментариум за библиотеките и подкрепа за тяхното развитие. По-голямата част от разработените инструменти са повлияни от съветските в резултат на тясното сътрудничество между двете държави в този период, което е видно от разгледаните етапи при разработване на правила и стандарти за библиографско описание, класификационни таблици и инструменти за създаване на предметни каталози. Обърнато е специално внимание на централната каталогизация и изграждането на сводни каталози. Разгледано е развитието на каталожните системи и полаганите усилия за стандартизиране на работата от страна на големите български библиотеки. В този период каталожната

система на Университетската библиотека, подобно на останалите библиотеки в страната, се развива целенасочено, което се проследява последователно в изданието. Обърнато е внимание и на изгражданите различни картотеки в българските библиотеки, които са част от информационните системи в библиотеките.

Третата глава разглежда периода на автоматизиране на библиотечните каталози. Периодът, подобно на първия, се характеризира с липса на устойчива държавна политика, като постепенно замира и методическата функция на Народната библиотека, което оказва влияние върху изграждането на електронните каталози. Проследява се състоянието на правилата и стандартите за библиографско описание, както и на класификационните таблици и предметния рубрикатор. Разгледани са двата големи проекта НАБИМ и НАБИС, които ясно маркират опитите на библиотечните специалисти за усъвършенстване на изгражданите библиотечно-информационните системи. Посочени са и двата основни софтуерни продукта, с които и днес работят по-голямата част от българските библиотеки. Изследвано е автоматизирането и развитието на библиотечно-информационните системи на големите български библиотеки. Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ е първата библиотека, която успешно автоматизира всички свои дейности чрез внедряване на интегрирана библиотечно-информационна система. Проследен е пътят на развитие на библиотечния каталог след внедряването на системата, както и всички дейности, които са предприети за изграждане на добра библиотечно-информационна система.

Последната глава маркира тенденциите за развитие на инструментите за разработване и усъвършенстване на библиотечно-информационни системи и за създаване на библиографски записи в световен мащаб и предлага насоки за усъвършенстване на инструментите в България. Предлага и насоки за развитие на библиотечно-информационните бази от данни в Университетската библиотека.

The monograph traces the sequential development of tools for library and information systems in Bulgaria, as well as their implementation in the catalogues of the Sofia University Library “St. Kliment Ohridski”.

The book is structured into an introduction, four chapters and a conclusion, which reveal the main periods of tools development. The periods are defined according to the amplifying tools for creating library and information systems and the maintained catalogue types. Each of the chapters presents the development of the tools at the national level and then traces their application in the largest Bulgarian libraries. It traces the development of the catalogue system of the University Library “St. Kliment Ohridski” and the implementation of the existed tools.

The first chapter deals with the period from the Liberation of Bulgaria in 1878 to 1944. It traces the emergence of the first tools for library catalogues, which have local significance. In this period there were no common tools for creating library catalogues and no government policy in the libraries development. The creation and improvement of catalogues are solely due to the knowledge and experience of the librarians working in them, which is evident from the experience of the Bulgarian big libraries that laid the foundations of their catalogues in this period. Thanks to the experience of the specialists at the Sofia University Library, it had a well-developed catalogue system at the end of the period.

The period after the Second World War until 1989 is the main subject of study in the second chapter of the publication. This period is characterised by active work on the creation of tools for libraries and support for their development. Most of the new tools were influenced by the Soviet ones as a result of the close cooperation between the two countries during this period, which is evident from the stages discussed in the development of rules and standards for bibliographic description, classifications and tools for subject catalogues. Special attention is paid to the central cataloguing service and the maintaining of union catalogues. The

development of cataloguing systems and the efforts made by the biggest Bulgarian libraries to standardize their work are also discussed. During this period the University Library's catalogue system, like other libraries in the country, is developed in a purposeful way, which is consistently traced in the publication. Attention is also paid to the various card indexes being developed in Bulgarian libraries, which are part of the library and information systems.

The third chapter deals with the period of automation of library catalogues. The period, like the first one, is characterised by a lack of a sustainable country policy, and the methodological function of the National Library is gradually fading, which has an impact on the development of e-catalogues. It is discussed the state of the rules and standards of bibliographic description, as well as of the classification tables and the subject headings file. The two major projects NABIM and NALIS are presented, clearly marking the attempts of librarians to improve the developing library and information systems. The two main software products, with which the most Bulgarian libraries are still working today, are also mentioned. The automation and development of the library and information systems of the biggest Bulgarian libraries are traced. The Sofia University Library "St. Kliment Ohridski" is the first library that has successfully automated all its activities by implementing an integrated library and information system. The development of the library catalogue after the implementation of the system is traced, as well as all the activities that have been undertaken to maintain a good library and information system.

The last chapter highlights the trends in the development of tools for evolvement and improvement of library and information systems and for creation of bibliographic records. It offers guidelines for improvement of tools in Bulgaria and proposes a guideline for development of library and information databases in the University Library.

Публикации:

Яврукова, Биляна. *Библиографски контрол в процеса на ретроспективна конверсия и дигитализация на библиотечните фондове*. Велико Търново: Фабер, 2021. 248 с. ISBN 978-619-00-1435-5

Монографията разглежда развитието на библиографския контрол и значението му при осъществяване на процесите ретроспективна конверсия и дигитализация. Тя е структурирана в увод, две части и заключение.

Част първа се състои от три глави. Първата глава проследява развитието на универсалния библиографски контрол и стремежа за унифициране и стандартизиране на библиографските описания и приложението им в каталогизационната практика на библиотеките. Разгледани са и съвременните тенденции в развитието на библиографския контрол.

Глава втора представя процеса на ретроспективна конверсия и неговото значение за библиотеките. Анализирани са различните типове ретроспективна конверсия и методите за нейното изпълнение, посочвайки предимствата и недостатъците на всеки от тях. Разгледани са условията, на които е необходимо да отговаря всяка библиотека, за да предприеме конвертиране на своите каталози, и етапите, през които трябва да премине, при подготвяне и реализиране на проект за ретроспективна конверсия. Подробно е представен и инструментариумът, необходим при изпълнението на процеса - създаване на стандартизирани и унифицирани библиографски описания, включване на електронните каталози в изграждане на национални и международни онлайн сводни каталози. Представени са национални стратегии за ретроспективна конверсия и са разгледани четири случая на реализирани проекти.

Трета глава разкрива връзката между процеса на ретроспективна конверсия и дигитализация на фондовете. Акцентира се върху възможностите за организиране и координиране на процес на дигитализация на национално ниво благодарение на изградени сводни каталози и възможности за подбор на книжовни паметници, подлежащи на дигитализация. Дигитализацията е разгледана от гледна точка на използването ѝ за опазване на книжовното наследство. Представени са различни схеми за метаданни, използвани при изграждане на дигитални библиотеки на местно, национално и международно ниво. Разгледани са най-важните международни проекти и инициативи, свързани с дигитализация на библиотечните фондове, и двете най-големи и значими дигитални библиотеки – World Digital Library и Europeana. Изследвани и анализирани са дигиталните колекции на две от най-големите световни библиотеки – Библиотеката на Конгреса на САЩ и Британската библиотека.

Част втора се състои от две глави: съответно четвърта и пета. Четвъртата глава е посветена на развитието на библиографския контрол в България и оценка на съвременното му състояние, съотнесено към световното ниво. Разгледан е опитът на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за изпълнение на проект за ретроспективна конверсия, както и изграждането на дигитални колекции на библиотеката. Нивото на стандартизация на библиографските описания в процеса на каталогизация е разгледано с цел разкриване на проблемите, които стоят пред българските библиотеки в процесите на ретроспективна конверсия на каталозите и дигитализация на фондовете им и в частност на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“.

Глава пета представя експериментален модел за обща организационна програма за реализиране на ретроспективна конверсия и дигитализация на фондовете в Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“, проследявайки всички етапи на ретроспективната конверсия и стъпките при изграждане на дигиталните колекции.

The monograph studies the development of bibliographic control and its importance in the processes of retrospective conversion and digitization. It consists of introduction, two parts and a conclusion.

Part one consists of three chapters. The first chapter traces the development of Universal bibliographic control and the intention to unify and standardise bibliographic descriptions and their implementation in library cataloguing practice. Current trends in the development of bibliographic control are also outlined.

Chapter two presents the process of retrospective conversion and its importance for libraries. The different types of retrospective conversion and the methods for its implementation are analysed, pointing out the advantages and disadvantages of each. It discusses the conditions that each library needs to meet in order to undertake a conversion of its catalogues, and the stages it must go through in preparing and implementing a retrospective conversion project. The tools required in the implementation of the process are also presented in details - the creation of standardized and unified bibliographic descriptions, the inclusion of electronic catalogues in the development of national and international online union catalogues. National strategies for retrospective conversion are presented and four cases of implemented projects are discussed.

The third chapter reveals the relationship between the retrospective conversion process and the digitization of library collections. It focuses on the possibilities of organising and coordinating the digitization process at national level thanks to the establishment of union catalogues and the possibilities of selecting the literary monuments to be digitised. Digitization is considered as a tool for preservation of literary heritage. Different metadata schemes used in development of digital libraries at local, national and international levels are presented. The

most important international projects and initiatives related to the digitization of library collections and the two largest and most significant digital libraries, the World Digital Library and Europeana, are discussed. The digital collections of two of the world's largest libraries, the Library of Congress and the British Library, are examined and analysed.

Part two consists of two chapters: four and five respectively. The Chapter four is devoted to the development of bibliographic control in Bulgaria and the assessment of its current state in relation to the world tendencies. There are presented the experience in the implementation of a retrospective conversion project, as well as the construction of digital collections of the National Library "St. st. Cyril and Methodius". The standardization level of bibliographic descriptions in the process of cataloguing is examined in order to reveal the problems that Bulgarian libraries, and in particular the Sofia University library "St. Kliment Ohridski", face in the processes of retrospective conversion of catalogues and the digitization of their collections.

Chapter five presents an experimental model for a common organizational program for retrospective conversion and digitization of the University library "St. Kliment Ohridski" collections, tracing all the stages of retrospective conversion and development of digital collections.

Яврукова, Биляна. *Споделена каталогизация и ролята на библиотечно-информационните мрежи*. – В: Библиотека, 2022, № 2, с. 42-53. ISSN 0861-847X

Статията разглежда възникването на библиотечно-информационните мрежи, чиято основна задача е да подпомагат обмена на библиографски и нормативни данни между библиотеките. Разгледани са основните технологични инструменти, използвани в процеса споделена каталогизация. Представена е най-голямата библиотечно-информационна мрежа OCLC, както и мрежите ABES, NUKAT, Либнет, COBISS.Net. Обърнато е внимание на опита за изграждане на българска библиотечно-информационна мрежа на базата на софтуерния продукт COBISS.

The article examines the emergence of library and information networks, that has as a primary task to support the sharing of bibliographic and authority data between libraries. The main technological tools used in shared cataloguing are discussed. There are presented OCLC, the largest library and information network, as well as the ABES, NUKAT, Libnet, and COBISS.Net. It is mentioned the attempts of development of a Bulgarian library and information network, based on the COBISS software.

Яврукова, Биляна. *Тенденции в комплектуването на академичните библиотеки*. – В: ББИА онлайн, 2021, № 6, с. 3-8. ISSN 1314-7285.

Статията разглежда тенденциите в комплектуването на библиотечните фондове, които се трансформират вследствие на промяната в научната комуникация и все по-нарастващия обем от електронна информация. Разглеждат се моделите за комплектуване на електронни ресурси, както и условията, включвани в лицензионните споразумения при абонамент или при закупуване на архив на бази от данни. Маркирани са предизвикателствата, пред които се изправят библиотеките при комплектуване на тези ресурси, както и тенденциите при набавяне на издания на хартиен носител.

The article discusses the trends in the acquisition of library collections, which is being transformed as a result of the changing scientific communication and the increasing of electronic information. It examines the patterns in the acquisition of electronic resources, as well as the terms included in license agreements of subscribed databases or purchased archive collections. There are highlighted the challenges, that libraries face in acquiring these resources, as well as the trends in the acquisition of paper editions.

Яврукова, Биляна. *Университетските библиотеки и ролята им в процеса на преминаване към отворен достъп до научни публикации.* – В: Образователни функции на институциите на паметта (библиотеки, музеи, архиви): Сборник доклади и материали от дискуссионна кръгла маса, София, 1 декември 2020 г. / Състав. Петър Миладинов; Науч. ред. Цветанка Панчева; Рец. Елица Лозанова-Белчева, Милена Миланова. София: Унив. изд. "Св. Климент Охридски", 2021, с. 117-138. ISBN 978-954-07-5411-6

Университетските библиотеки се променят в съответствие с трансформиращата се научна комуникация, за да отговорят на информационните потребности на учените. Статията разглежда засилващата се роля на библиотеките като посредник за откриване и осигуряване на достъп до качествена научна информация. Обръща се внимание на възможностите за разработване на обучителни програми от библиотеките с цел повишаване на информационните и публикационните компетентности на учените. Разглеждат се практиките за подбор на ресурси с цел комплектуване на библиотечните фондове. Акцентира се и върху библиотечния инструментариум и опита на библиотеките в изграждането, организирането и поддържането на големи масиви от данни, които имат съществено значение при изграждане на институционални, национални и международни репозитории за ресурси с отворен достъп.

University libraries are changing according to the transforming scientific communication and to be adequate to the information needs of scientists. The article presents the increasing role of libraries as a mediator for retrieval and access to quality scientific information. Attention is drawn to the possibilities of developing training programmes by libraries to enhance the information and publication competences of scientists. Practices of resource selection to develop library collections are examined. There are highlighted library tools and practices in establishing, organizing, and maintaining data, which is important in development of institutional, national, and international open access repositories.

Яврукова, Биляна. *Нови стандарти в областта на библиотечно-информационните науки.* – В: ББИА онлайн, 2021, № 2, с. 19-23. ISSN 1314-7285

Стандартите са важни за всички библиотечни дейности. Познаването и спазването им са гаранция за качеството на предлаганите собствени библиотечно-информационни ресурси и услуги. Технически комитет 16 към Българския институт по стандартизация работи активно по хармонизиране на действащите международни стандарти с българската практика чрез приемане на нови стандарти, създадени от Технически комитет 46 към Международната организация по стандартизация. Статията представя най-новите стандарти в областта, като пояснява значението на всеки един от тях за конкретните библиотечни дейности и как те могат да подобрят дейността на библиотеките.

Standards are important for all library activities. Knowledge and compliance with them are a guarantee for the quality of the library's information resources and services. Technical Committee 16 of the Bulgarian Institute of Standardization is actively working to harmonize current international standards with Bulgarian practice by adopting new standards created by Technical Committee 46 of the International Organization for Standardization. This article presents the latest standards in the field, explaining their relevance to specific library activities and how they can improve library services.

Milanova, Milena, Yavrukova, Bilyana, Lozanova-Belcheva, Elitsa. *The impact of national citation indexes in the research evaluation process.* – In: **Qualitative and quantitative methods in libraries** [онлайн], Vol. 9, 2020, № 3, p. 425-440 [прегледан 05.04.2022]. Достъпен от: <http://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/629>

Статията очертава проблемите, свързани с липсата на наукометрична интегрирана национална база от данни за всички научни дисциплини в българското изследователско пространство. Представени са резултатите от научно изследване, което разглежда различни практики в българските академични библиотеки като примери за частично решаване на проблема с проследяването на цитиранията, и са отбелязани промените в Закона за развитието на академичния състав в Република България и оценката на качеството на научната дейност. В статията се разглеждат резултатите от научния проект „Проектиране и разработване на прототип на информационна система „Индекс на цитируемостта на публикациите на български автори (обществени науки)“, като се обръща повече внимание на необходимостта от създаване на национална база от данни за цитируемост, свързана не само с процеса на оценка на научните изследвания на национално ниво, но и играеща важна роля за формиране на профила на страната в глобалната научна среда.

The article outlines the problems related to the lack of a scientometric integrated national database for all scientific disciplines in Bulgaria. There are presented the results of a research study which focuses on various practices in Bulgarian academic libraries as examples of partially resolving the problem with citation tracking and discuss the changes in the Law for development of academic staff in the Republic of Bulgaria and evaluation of the quality of scientific activities. The presented results of the scientific project “Design and Development of a Prototype of the Information System “Citation Index of Publications by Bulgarian Authors (Social Sciences)” at the article give more attention to the need of establishment of a national citation database connected with the research evaluation process on a national level as well as playing an important role for shaping of the country profile in the global scientific environment.

Яврукова, Биляна. *Развитие на каталозите на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“.* – В: Библиотека, 2019, № 2, с. 47-54. ISSN 0861-847X

Статията проследява изграждането на каталозите на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“, която изминава дълъг път от първите каталози във вид на книга и съвсем кратко библиографско описание до въвеждането на международната и националната стандартизация в областта. Постепенно се изгражда сложната система от каталози. Днес тя е първата и единствена голяма българска библиотека извършила пълна ретроспективна конверсия на своите каталози, като

предоставя на потребителите унифицирана библиографска информация за целия фонд на библиотеката.

The article traces the development of the Sofia University Library catalogues, which had a long way from the first catalogues with short bibliographic descriptions to the implementation of the international and national standards. It developed a complex catalogue system. Today it is the first big Bulgarian library which finished the process of retrospective conversion of its card catalogues and it offers patrons unified bibliographic information for its collections.

Harizanova, Olya, Angelova, Anna, Yavrukova, Bilyana. *Contemporary problems in reporting the effectiveness of scientific results – Scopus, Web of Science, and the national citation indexes.* – В: Библиотекар – часопис за теорију и праксу библиотекарства, Vol. 61, 2019, № 1, с. 9-22. ISSN 0006-1816

Статията представя възможностите за оценка на научните публикации на българските учени. Разгледани са проблемите, свързани с индексирането на списания в областта на обществените и хуманитарни науки в най-известните бази от данни. Обърнато е внимание на необходимостта от създаване на национален цитатен указател с цел повишаване на видимостта на научните резултати и за оценка на качеството на научните публикации чрез критерии, релевантни на практиката. Националният цитатен указател е посочен като надежден инструмент за оценка на научните резултати на българските учени.

The article presents the possibilities for evaluation of scientific publications of Bulgarian scientists. The current problems with journal indexing in the field of social sciences and humanities in the most popular databases are discussed. There is emphasized the necessity to be established a national citation index for increasing the visibility of scientific results and for assessment the quality of scientific publications through criteria relevant to the practice. The national citation index is highlighted as a reliable tool for assessing the scientific results of Bulgarian scientists.

Яврукова, Биляна. *Онлайн и офлайн дигитални колекции на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“.* – В: Библиотеките – ключ към миналото – портал към бъдещето: Доклади от XXIX Национална конференция на ББИА София, 6-7 юни 2019 г. София, 2019. с. 52-59. ISBN 978-954-9837-33-9

Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ е най-голямата университетска библиотека в България. Тя изгражда 15 дигитални колекции, достъпни онлайн, които са представени в публикацията. Разгледана е и изключително ценната колекция от славянски ръкописи „Зографска електронна научно-изследователска библиотека“, която е достъпна само офлайн. Представен е процесът на създаване и организиране на колекциите, както и политиката за подбор на библиотечни ресурси, които да бъдат включени в тях.

The Sofia University Library "St. Kliment Ohridski" is the largest university library in Bulgaria. It develops 15 digital collections available online, which are presented in the publication. The valuable collection of Slavonic manuscripts "Zographou Electronic Research

Library”, which is only available offline, is also introduced. There is presented the process of creating and organizing the collections, as well as the policy for selecting library resources to be included in them.

Яврукова, Биляна, Миланова, Милена. *Стандартизация на каталогизационната дейност в българските библиотеки.* – В: ББИА онлайн, 2016, № 3, с. 3-8. ISSN 1314-7285

Статията проследява развитието на стандартизацията в областта на библиографското описание в България, като последователно представя приетите и въведени в практиката на библиотеките стандарти. Подробно се разглеждат доводите, с които се предлага отпадане на стандартите, приети през 80-те години на XX век. Обърнато е специално внимание на професионалния стандарт *ISBD: Консолидирано издание*, който може и трябва да се приложи в процеса на каталогизация в българските библиотеки. В края на статията са анализирани предизвикателствата пред българските библиотечни специалисти и необходимостта от повишаване на нивото на стандартизация в тяхната дейност.

This article traces the standardization development of bibliographic description in Bulgaria, presenting in sequence the standards adopted and implemented in library practice. The rationale for proposing the abandonment of standards adopted in the 1980s is examined in detail. Special attention is paid to the professional standard *ISBD: Consolidated edition*, which can and must be applied in the cataloguing processes in Bulgarian libraries. At the end of the article the challenges for Bulgarian library professionals and the need to increase the level of standardization in their activities are analyzed.

Яврукова, Биляна. *Проучване на информационните потребности на преподаватели и докторанти в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.* – В: Визия за бъдещето на библиотеките в България: XXV национална научна конференция на ББИА, Стара Загора, 4-5 юни 2015. София, 2015. с. 60-70. ISBN 978-954-9837-29-2

Публикацията разглежда и анализира резултатите от проведена в края на 2014 г. анкета сред преподавателите и докторантите в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Целта на изследването е да бъдат проучени информационните потребности на целевата група с оглед на организация на процесите ретроспективна конверсия и дигитализация на фондовете и осигуряване на учебния и научния процес в Университета с необходимата литература. Изследвано е и нивото на познаване на ресурсите и услугите, които предлага библиотеката. Резултатите от проведеното проучване са разделени по видове потребители на библиотеката и са онагледени с графики.

The paper presents and analyses the results of a survey conducted at the end of 2014 among faculties and PhD students at Sofia University “St. Kliment Ohridski”. The aim of the study was to be surveyed the information needs of the target group with a view to organizing the processes retrospective conversion and digitization of library collections and to provide the teaching and research processes at the University with the necessary literature. The results of the survey are divided by types of library users and illustrated with graphs.

Яврукова, Биляна. *Новата рамка за библиографски контрол или бъдещето на каталогизацията.* – В: ББИА онлайн, Год. 3, 2013, № 1, с. 64-66. ISSN 1314-7285

Развитието на технологиите доведоха и до промяна в очакванията на потребителите към библиотеките и техните каталози. Статията представя стъпките, които водят до преосмисляне на съществуващите инструменти за изграждане на библиотечни каталози. Основната тема е свързана с разработването на най-новия инструмент VIBFRAME, чиято основна цел е да служи за създаване, съхранение и повторно използване на библиографски и нормативни записи чрез споделена каталогизация.

Technologies have also led to a change in user expectations to libraries and their catalogues. This paper presents the steps that led to a rethinking of existing tools for development of library catalogues. The main topic is related to the development of the latest tool VIBFRAME, which main purpose is to serve the creation, preservation and reuse of bibliographic and authority records through shared cataloguing.

Яврукова, Биляна. *Проект НАБИС - нови възможности за библиотеките в България.* – В: Библиотеките днес – иновативни политики и практики: Доклади от XX Национална конференция на ББИА, София, 7 – 8 юни 2012 г. София, 2012 г. с. 60-66. ISBN 978-954-9837-23-0

Проект НАБИС стартира през 2009 г. с основна цел изграждане на своден каталог на академичните библиотеки. Публикацията представя стъпките за реализирането на тази цел и закупените и внедрени софтуерни продукти, които позволяват не само изграждане на своден каталог, но и разширяване на електронните услуги и възможности за търсене както в каталозите на библиотеките, така и в абонираните от тях онлайн ресурси. Каталогът стартира официално през м. октомври 2010 г. В следващите години основната цел е неговото разширяване и повишаване на постигнатото ниво на обслужване на потребителите.

The NALIS project was launched in 2009 with the main objective of establishing a union catalogue of academic libraries. This paper presents the steps taken to perform this goal and the software products purchased and implemented, which allow not only the establishment of a union catalogue, but also the development of electronic services and retrieval capabilities in both the libraries' catalogues and the online resources they subscribe to. The catalogue was officially launched in October 2010. In the coming years, the main aim is its development and increase the achieved level of user services.

Yavrukova, Bilyana. *Retrospective conversion and the process of digitalization based on the experience of Sofia university library "St. Kliment Ohridski".* – In: BIBLIO 2011: Innovation within libraries: International conference on library and information science, Brasov, Romania. Brasov: Ed. Univ. Transilvania din Brasov, 2011. p. 77-82. ISSN 2066-5221

Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ е една от участващите библиотеки в проекта „Национална академична библиотечно-информационна система“

(НАБИС). Публикацията представя една от задачите на проекта НАБИС – да се извърши ретроспективна конверсия на каталозите върху каталожни картички и да се внедри софтуер за управление на дигитални обекти. Ретроспективната конверсия на каталозите е свързана с процеса на дигитализация. Представени са процесът на планиране на ретроспективна конверсия, както и начина, по който тя ще бъде използвана при дигитализация на библиотечни колекции.

Sofia University Library “St. Kliment Ohridski” is one of the participants of the Project “National academic library and information system” (NALIS). The paper presents one of the tasks of the NALIS project - to be done a retrospective conversion of card catalogues and implementation of software for management of digital objects. The retrospective conversion is linked with the process of digitalization. There are presented the process of planning the retrospective conversion as well as the way it will be used for digitalization of library collections.

Яврукова, Биляна. *ALEPH 500 и новите услуги в Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“*. – В: Библиотека, Год. 17, 2010, № 1, с. 23-27. ISSN 0861-847X

През 2009 г. Университетската библиотека преминава към интегрираната библиотечно-информационна система ALEPH 500. Публикацията разглежда модулите: Комплектуване, Каталогизация, Обслужване, Междубибliотечно заемане, Учебни ресурси, Web OPAC, Административен модул. Посочени са характеристиките и възможностите на всеки от модулите. Обърнато е внимание на конкретни решения, свързани с библиотечните процеси и на разработените услуги за читателите, осъществявани чрез интегрираната библиотечно-информационна система.

In 2009, the University Library migrated to the integrated library and information system ALEPH 500. The paper discusses the modules: Acquisition, Cataloguing, Circulation, Interlibrary loan, Course Reading, Web OPAC, Administrative module. There are outlined the features of each module and their capabilities. Attention is drawn to the taken specific decisions related to the library processes and to the launched and developed services for users through the integrated library and information system.

Яврукова, Биляна. *Значението на книгообмена за комплектуване на библиотеките*. – В: Библиотека, 2008, № 1, с. 13-16. ISSN 0861-847X

Статията разглежда ролята и значението на книгообмена за комплектуване на библиотечните фондове. Представени и анализирани са основните причините за намаляване на книгообменните връзки в последните години. Обърнато е внимание на състоянието на книгообмена в Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ в контекста на първото десетилетие на XXI в.

The article analyses the role and importance of book exchange as a method for acquisition of library collections. It presents and analyses the main reasons for reduction of exchange partners in recent years. Attention is drawn to the exchange programme of Sofia University Library “St. Kliment Ohridski” in the context of the first decade of the 21st century.